

Mødet den 7. Maj 1937.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Andr. Bitsch og Chr. Nielsen.

1. (J. Nr. 174—1937). Meddelelse fra Undervisningsministeriet om **Afskedigelse af Lektor Th. Juul Brask** ved Marselisborg Skole fra 31. Juli 1937.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 206—1937). Licitationsstilbud paa **Vejarbejde** i Universitetsparken.

Brolægningsudvalget indstiller at overdrage Arbejdet til Entreprenør O. M. Haugaard for 6864,75 Kr.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 175—1937). Indstilling fra Sygehusudvalget angaaende Besættelse af Stillingen som **Overlæge** ved Marselisborg Hospital.

Følgende Indstilling forelaa:

»I Henhold til hofølgende fra Sundhedsstyrelsen og fra Københavns Fakultet modtagne Meddelelse skal man tillade sig at indstille, at Dr. med. Gregers Nørby ansættes i Stillingen som Overlæge ved Marselisborg Hospital fra 1. Oktober d. A. at regne.«

K. M o u s t e n forelagde Indstillingen. Der var 5 Ansøgere, men de trak sig tilbage med Undtagelse af Nørby og Dr. Gottlieb, som var

Reservelæge ved Hospitalet. De havde hver sine Fordele, men da Fakultetet havde udtalt, at det ansaa Dr. Nørby for den bedst kvalificerede, havde Udvalget sluttet sig dertil.

1. C. Sørensen vilde ikke kritisere Udvalgets Indstilling; men det var selvfølgelig meget kedeligt for Dr. Gottlieb; han var nu 43 Aar og altsaa i en kritisk Periode m. H. t. Avancement, og Stillingen her var maaske hans sidste Chance. Det var vel noget vanskeligt for ham med hans specielle Uddannelse at gaa ud i privat Praksis, og han havde haft en Del Modgang i de sidste Aar, idet hans Hustru var død. Dr. Gottlieb var sikkert upaaklagelig som Læge i enhver Henseende, og Taleren vilde meget henstille til Sygehusudvalget, at de overfor Dr. Gottlieb udtaler, at de har været godt tilfreds med hans Arbejde paa Marselisborg Hospital, saa at hans tilsyneladende Forbigaaelse ikke skal føles altfor haardt.

K. Moustén var forsaavidt enig med Landsretssagføreren. Dr. Gottlieb havde været en flink Mand og en udmærket Læge, men Udvalget mente ikke, han egnede sig rigtig til Overlæge.

Borgmesteren bemærkede, at det maatte blive Sygehusudvalgets Sag.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 200—1937). Indstilling fra Budgetudvalget om Bevilling af 50000 Kr. til Oprettelse af et Fond, der benævnes »Hds. Majestæt Dronning Alexandrines Jubilæumsfond til Fordel for en **Fagskole for Husassistenter** i Aarhus.«

Følgende Indstilling forelaa:

»I Anledning af Regeringsjubilæet indstiller man til Byraadets Vedtagelse, at der bevilges et Beløb paa 50000 Kr. som Kommunens Tilskud til en Grundfond for Oprettelse af en

Fagskole for Husassistenter i Aarhus, hvilken Fond iøvrigt skulde tilvejebringes ved frivillige Bidrag fra Borgerne her i Byen. Fonden tænkes med forventet Tilladelse benævnet Hds. Majestæt Dronning Alexandrines Jubilæumsfond til Fordel for en Fagskole for Husassistenter i Aarhus.«

Borgmesteren erindrede om, at der allerede for et Par Aar siden blev gjort Forsøg paa at realisere denne Tanke, idet Lederen af Husassistenternes Fagskole paa Frederiksbjerg, Frk. Marie Christensen, foreslog en lignende Skole i Aarhus. Der blev nedsat et Udvalg til at arbejde for Sagen, og Aarhus Kommune gav Tilsgagn om en gratis Byggegrund ved Jyllandsallé. Der viste sig imidlertid visse Vanskeligheder, idet Udvalget ikke helt kunde enes om Maaden, og en Del trak sig tilbage. Der var siden arbejdet med Tanken, uden at der dog var Udsigt til i den nærmeste Fremtid at faa en saadan Skole. Det havde særlig Interesse at faa denne Fagskole i Aarhus, efter at der nu ved Universitetet var oprettet et Husholdningsfakultet; dette vilde udbyde alle de forskellige Forhold vedrørende Ernæringen o. l., men der skulde ogsaa nogen til at praktisere det, og det vilde en saadan Fagskole gøre, samtidig med at den dygtiggør de unge Kvinder. Det var maaske ikke det mest træffende Navn at kalde den en Fagskole for Husassistenter, for det var Meningen, at Skolen skal give en Uddannelse i alt, hvad der hører til et Hjemms Opretholdelse, Barnepleje, Husholdning o. s. v.; men maaske kunde man finde et mere rammende Navn. Formaålet var at faa en Institution i Aarhus i Lighed med den københavnske, som var et stort Gode, men det var dyrt for Folk

fra fjernere Egne at rejse dertil. Her var en Lejlighed, hvor man kunde løfte i Flok, ikke specielt Arbejderne, men ogsaa de mere velstillede, som eventuelt skulde bruge disse Folk i deres Tjeneste, og saaledes at de unge Piger faar en Uddannelse, der kan komme dem til gode, naar de selv skal stifte Hjem. Der blev gjort meget for Mænds Uddannelse, f. Eks. paa Teknisk Skole, der fik stor Støtte fra Stat og Kommune, men for kvindelig Medhjælp blev der gjort forholdsvis lidt. Der kunde maaske ogsaa her faas Støtte fra Staten, men Ministeriet vilde altid kræve, at Kommunen selv yder et Offer for Sagen. Det var derfor Tanken at foranstalte en Indsamling til et Byggefond og appellere til alle Byens Borgere, og der vilde blive fremlagt Tegningslister i Byens Banker og Sparekasser for at faa Beløbet bragt betydeligt op over de 50000 Kr., som var foreslaaet af Budgetudvalget; det var ogsaa for at faa Borgerskabet i Tale, at man havde givet Fonden Dronningens Navn og startet Indsamlingen i Forbindelse med Jubilæet. Det var ikke Borgerne i Aarhus alene, man henvendte sig til; ogsaa Bidrag fra udenbys boende Folk og fra andre Kommuner vilde blive modtaget med Taknemlighed. Kommunens Tilskud kunde f. Eks. opføres med 10000 Kr. aarlig paa de fem følgende Budgetter, men selvfølgelig saaledes, at Pengene stilles til Raadighed, naar der er Brug for dem. Naar man ydede 50000 Kr., var det under den Forudsætning, at Byraadet faar Kontrol med, hvad der laves, og skal godkende de Bestemmelser, der vedtages for Administrationen og Ledelsen af Skolen.

Esther Aggebo udtalte paa den konservative Gruppes Vegne, at det var en god

Tanke; man trængte i høj Grad til en Skole, som kan tage sig af den huslige Uddannelse for unge Piger. Men det var en Forudsætning for Gruppens Tilslutning, at Skolen bliver oprettet paa neutralt Grundlag med Støtte fra alle Sider; det skulde ikke være en udpræget Husassistent-skole, men en Skole, som tog sig i lige Grad af Husassistenter og vordende Husmødre; det kunde paaregne almindelig Tilslutning, ogsaa fordi Fonden skal knyttes til Dronningens Navn. Man kunde maaske tænke sig en lignende Form som ved Chr. IX's Børnehjem med Tilslutning fra Byraadet og fra Husmoder- og Husassistent-organisationer. Det burde ogsaa være paa lokal Grund; det var ikke givet, at den københavnske Form uden videre kunde overføres hertil, og man kunde maaske kalde Institutionen for »Fagskolen for huslig Uddannelse.«

Thomas Christensen fandt, at det ikke kunde kaldes neutral Grund, naar Dronningens Navn skulde knyttes dertil. Taleren vilde foreslaa, at man udsætter Sagen, idet det maatte være en Statsopgave at skaffe Midler til Skoler. Det kunde faa farlige Konsekvenser, hvis andre Fag kom og krævede noget lignende af Kommunen, og det var for store Beløb at paalægge Skatteborgerne i Aarhus. Tanken om en Uddannelse af unge Kvinder var selvfølgelig lige saa nærliggende som for unge Mænd, men der burde rettes Henvendelse til Staten om at løse Sagen.

Johanne Berg havde været Medlem af det Udvalg, som havde til Opgave at skaffe Midler til en Skole for Husassistenter i Aarhus. Der var stor Trang til en saadan Skole, for Skolen i København var overtegnet fra det ene Aar til det andet, og de unge Piger maatte ofte vente

i flere Aar for at faa Adgang. Det havde imidlertid været meget vanskeligt at skaffe Midler til en Skole, og Taleren vilde rette en varm Tak til Budgetudvalget, fordi man havde foreslaaet at yde dette Beløb til en Byggefond. Det var ret ligegyldigt, om det blev den ene eller den anden Kategori af Mennesker, som oprettede Skolen, og hvordan det senere skulde formes, blev man nok enige om, men det vilde være naturligt at høste Gavn af de Erfaringer, som igennem mange Aar var gjort af Lederen af Skolen i København, og som ogsaa var den, der først tog Initiativet til en Skole i Aarhus. Man blev sikkert ogsaa enige om, hvad Skolen skal hedde; det maatte det Udvalg, som fik med Sagen at gøre, tage Stilling til. Det skulde ikke blot være en Uddannelsesanstalt for dem, som vil have Arbejde som Husassistenter, men for Kvinder, som ønsker at dygtiggøre sig paa det huslige Omraade, ikke mindst alle de unge Kvinder, som engang bliver Arbejderhustruer, og som skal administrere et Hjem med smaa Midler. Naar der blev sagt, at man skal henvende sig til Staten, saa vidste man i Forvejen, at Staten ikke opretter saadanne Skoler, men hvis man selv tog Initiativet og skaffede en Sum dertil, kunde man sikkert paaregne Støtte fra Staten.

I. C. Sørensen bemærkede, at Skolen maaske skulde have et andet Navn, naar den skal give en faglig Uddannelse til vordende Husmødre og ikke alene til Husassistenter. Personlig saa Taleren dog gerne, at netop Navnet Husassistent bliver knyttet til Fagskolen, idet Husassistenterne var en overordentlig nyttig Stand, som paa en Maade var blevet lidt af en Paria-kaste i de unge Pigers eget Omdømme. De fleste

ansaa det for finere at være paa et Kontor, men det var et fuldstændigt forkert Syn; en Husassistent udtørte tidt en mere nyttig og værdifuld Gerning end den unge Pige ved en Skrivemaskine. Det burde derfor præciseres, at der skal være Fagkursus for Husassistenter, hvorved Standen maaske kunde hæves noget højere op, end man er tilbøjelig til at se paa den i Øjeblikket, for den var i høj Grad miskendt i Folks Omdømme. Det var maaske rigtigt, at det bør være en Statsopgave at rejse en saadan Skole, men det var vanskeligt i disse Tider at afgrænse Stat og Kommune; ogsaa Universitetet var i Virkeligheden en Statsopgave, men den blev løst af Kommunen i Fællesskab med private, og forhaabentlig kunde det samme ske med den foreliggende Sag og ske snarest muligt. Selvfølgelig maatte Spørgsmaalet løses paa neutral Grund, saa man faar de forskellige Grupper og Organisationer interesseret i Arbejdet.

J. R. F a n g e r konstaterede, at man kunde høre, at Landsretssagføreren ikke havde været til Gruppemøde, og det var Fru Aggebo, der talte paa Gruppens Vegne. Naar man ikke havde ønsket at knytte Navnet Husassistent til Skolen, var det ikke fordi man saa noget nedsættende i Navnet; men det kunde jo tænkes, at f. Eks. en Kontordame, som skulde giftes, ønskede at faa et Kursus paa Skolen, og det burde hun ikke afskæres fra. Det vilde være mere neutralt at give Skolen et andet Navn, f. Eks. »Fagskolen for huslig Hjælp«, og Navnet burde vel fastslaas nu for at kunne staa paa Indsamlingslisterne.

H a n s M a d s e n mente ikke, det hastede saa stærkt med at finde et Navn, og foreslog, at det overlades til Budgetudvalget at finde et

virkeligt passende Navn, som dækker begge Opfattelser.

Thomas Christensen syntes, at det af Indstillingen fremgik, at det ikke særlig drejede sig om Skolen, men om i Anledning af Jubilæet at oprette et Fond, der skal bære Dronningens Navn. Men det var maaske klog Politik for at faa de konservatives Tilslutning dertil. Der var sikkert ingen, der havde noget imod, at Kvinderne faar en god Uddannelse, men det maatte være en Statsopgave, og det skulde vel ikke være umuligt med det nuværende Flertal paa Rigsdagen at faa Staten interesseret derfor. Der var imidlertid sagt saa mange pæne Ord om Sagen, at Taleren vilde frafalde Kravet om Afstemning og blot protestere imod, at man har brugt denne Anledning til at presse Sagen frem.

Stecher Christensen henviste til, at hvergang man ønskede en Sag fremmet, krævede Staten altid Pengene paa Bordet, saa det kunde ses, om der var Interesse derfor; kunde man selv fremskaffe nogle Midler, var det lettere at faa Støtte fra Staten ogsaa. At gaa til Staten først nyttede absolut ikke noget, derfor var man gaaet frem paa den Maade. Det var forøvrigt meget glædeligt, at Kongen havde Jubilæum, for der var blevet lavet en hel Del godt i den Anledning, og saa var Anledningen ret ligegyldig.

Vald. Kloster vilde gøre Thomas Christensen opmærksom paa, at de Konservative ikke havde taget politisk Stilling til Sagen, men var gaaet med dertil under den absolute Forudsætning, at det blev neutralt og lokalt administreret.

H. J. Baden foreslog, at Skolen kom til at hedde »Fagskolen for Husgerning«. — Navnet anbefaledes fra flere Sider, men det overlodes

til Budgetudvalget at tage endelig Bestemmelse herom.

B o r g m e s t e r e n sluttede Forhandlingen og konstaterede, at der nu var enstemmig Tilslutning til Forslaget om at bevilge 50000 Kr. til en Byggefond under den Forudsætning, at Byraadet faar Indflydelse paa, hvorledes Pengene anvendes.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 180—1937). Indstilling fra Skoleudvalget om fast Ansættelse af Adjunkt J. P. Kolstrup ved **Marselisborg Skole**.

Tiltraadtes.

6. (J. Nr. 207—1937). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om, at der bevilges et Beløb paa 800 Kr. til fuld Afgørelse af Erstatningssagen vedrørende **Ejendommen Thunøgade 15**.

B o r g m e s t e r e n erindrede om, at der i sin Tid blev nedlagt Ledninger ved Ejendommen, og Kommunen fik da Skyld for, at Ejendommen skred og slog Revner, hvorfor Ejeren krævede Erstatning. Der havde været taget Syn derpaa, og Kommunen havde afvist Kravet, men for ikke at ofre Penge paa en Retssag foreslog Udvalget at yde de 800 Kr.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 191—1937). Indstilling fra Lønudvalget om, at Direktør S. Jonasson efter Ønske fratræder som **Udvalgets Sekretær**, og at Hvervet overdrages Fuldmægtig Alfr. Jensen.

Tiltraadtes.

8. (J. Nr. 192—1937). Andragende fra **Konstruktør ved Belysningsvæsenet** Jens Pedersen om Oprykning i højere Lønklasse.

Fra Belysningsudvalget forelæa følgende Indstilling:

»Efter at Andrageren har erklæret at ville give Afkald paa sit nuværende Bierhverv som Lærer ved Aarhus tekniske Skole, indstiller man til Byraadet, at Andrageren fra 1. Maj d. A. at regne oprykkes til 3. Lønklasse med Lønanciennitet fra $\frac{1}{5}$ 1934, men saaledes, at han i pensionsmæssig Henseende fortsat betragtes som værende ansat i 5. Lønklasse med Lønanciennitet som hidtil. Endvidere foreslaar man, at Andragerens Stillingsbetegnelse ændres til »Ledningsmester ved Gasværket«.

Tiltraadt af Lønudvalget.

Borgmesteren oplyste, at han havde været holdt tilbage i Løn paa Grund af sin Lærerstilling ved Teknisk Skole. Nu opgav han denne, hvad Skolen forøvrigt beklagede, da han var en udmærket Lærer, som vanskeligt kunde erstattes.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 8¹—1937). Indstilling fra Ligningskommissionen om **Efterbetaling af Skat** paa Grund af urigtig Selvangivelse.

Kommissionen foreslaar følgende Efterbetalinger:

Arbejdsmand H. Sørensen, Museums- gade 2.....	700 Kr.
Syerske Frk. M. K. Andersen, Bylows- gade 58.....	600 »
Syerske Frk. K. M. Andersen, Bylows- gade 58.....	600 »
Arbejdsmand A. M. Nielsen, Saltholms- gade 29.....	500 »
Møllersvend M. S. Schødt, Trepkas- gade 12.....	500 »

At overføre... 2900 Kr.

Tegner N. C. O. Christensen, Horsens-

gade 11 250 »

Ialt . . . 3150 Kr.

Tiltraadtes.

10. (J. Nr. 12⁹—1937). Indstilling fra Socialudvalget om Bevilling af Understøttelse til **Aldersrente-nydere** i Henhold til Folkeforsikringslovens § 40, Stk. 5.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 12⁵⁻⁸—1937). Fire Indstillinger om Bevilling af ekstraordinær **Aldersrente**.

Indstillingerne vedtoges.

12. (J. Nr. 170—1937). Andragende fra Regner Refs-gaard om **Studielaan**.

Skoleudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Thomas Christensen havde hørt fortælle, at der tidligere var ydet Studielaan til Studenter, der vilde fortsætte ved Universitetet. Her drejede det sig om en fattig Mand, der levede af Socialhjælp, og ved at laane ham 300 Kr. i 2 Aar kunde han maaske skaffe sig en Levevej. Der kunde være Grund til at række ham en hjælpende Haand, hvis man kunde faa Sikkerhed for, at Pengene tilbagebetales.

Hans Madsen oplyste, at Udvalget be-
tragtede det som Spild af Penge, for han fik
næppe nogen Plads efter en saadan Uddannelse.

J. R. Fanger bemærkede, at der havde
været mange saadanne Andragender, som var
afslaaet, for man kunde ikke hjælpe alle Folk i
Kommunen. Der var i nogle Tilfælde ydet Laan
til Folk med fine Eksaminer, og Laanene skulde
tilbagebetales.

Thomas Christensen mente, at selv om
Manden ikke kunde blive ansat ved Aarhus

Skolevæsen, var der maaske Mulighed for en Stilling ved en Haandværkerskole eller lignende.

B o r g m e s t e r e n gjorde opmærksom paa, at de Studielaan, der var ydet, var særlig til Elever fra de kommunale Skoler, der gik i Gymnasiet og videre paa Universitetet. Her drejede det sig om en gift Mand paa 31 Aar, og saadanne Folk maatte vist se at klare sig selv ligesom andre Mennesker; at yde Laan her var at komme for langt ud.

Kunde ikke bevilges.
